

April 2025

Beslisdocument/FUSIE- EFFECTRAPPORTAGE

Stuurgroep bestaand uit vertegenwoordigers van:
Stichting KOE
Stichting VCO Oost-Nederland
Verus, de organisatie voor christelijk en katholiek onderwijs

Versie: definitief dd. 9-04-2025

VOORAF

SAMEN MEER BETEKENISVOL EN MET MEER IMPACT

De bestuurder ad interim van Stichting VCO Oost-Nederland te Enschede (verder VCO) heeft in het voorjaar van 2024 contact gezocht met de bestuurder van Stichting Katholiek Onderwijs Enschede (verder KOE) met de vraag of KOE bereid is de scholen van VCO onder zijn bestuur over te nemen.

Door een bestuursoverdracht ex artikel 56 van de Wet op het primair onderwijs (verder Wpo) kan de stabiliteit en continuïteit van het onderwijs voor de leerlingen van VCO-scholen worden gewaarborgd voor de lange termijn. Daarnaast kunnen personeelsleden van VCO ervan uitgaan dat hun baan zekerheid is geborgd binnen een schoolbestuur waar sprake is van goed werkgeverschap.

De beide besturen nemen hiermee de verantwoordelijkheid voor het bijzonder primair onderwijs in Enschede en omstreken met als doel het voortbestaan en borgen van rooms-katholiek, protestants-christelijk en interconfessioneel basisonderwijs.

Na de zomervakantie van 2024 is een onderzoek gestart naar de gevolgen van een bestuurlijke fusie casu quo bestuursoverdracht. Om de effecten van een fusie in kaart te brengen, heeft zorgvuldig onderzoek plaatsgevonden zodat daarna besluitvorming kon plaatsvinden.

Naast scholen in de gemeente Enschede heeft VCO ook nog vijf scholen in de gemeenten Haaksbergen, Losser en Berkelland. Waar we in dit stuk spreken over Enschede en omstreken, worden die gemeenten bedoeld.

Als datum voor de effectuering van deze bestuursoverdracht is genoemd 1 augustus 2025. Voorafgaand aan het ondertekenen van een intentieverklaring is door de besturen aan de GMR's en RvT's van beide organisaties gevraagd om hun zienswijze. Zij hebben positief geadviseerd op deze intentieverklaring. Na het ondertekenen van de intentieverklaring door beide bestuurders op 5 november 2024 is het onderzoek, waaronder een verdergaande uitwerking op verscheidene deelterreinen door vijf werkgroepen voortgezet. De werkgroepen hebben begin januari 2025 hun rapportages opgeleverd aan de stuurgroep.

Dit voorliggende beslisdocument oftewel deze fusie-effectrapportage (verder FER) is een formeel document in de besluitvorming, gebaseerd op artikel 64b Wpo. Als onderlegger voor deze FER gelden de eindrapportages van de werkgroepen en de voorgenomen besluiten, gesprekken en aanpassingen in de stuurgroep.

Als bestuurders hebben wij¹ veel waardering voor de medewerking en de constructieve houding die er in de afgelopen tijd vanuit alle geledingen is geweest. In het bijzonder willen wij de werkgroepleden bedanken, die in korte tijd veel werk verzet hebben.

Marc Nij Bijvank,
Voorzitter College van Bestuur KOE

Herman Wevers
Voorzitter College van Bestuur VCO a.i.

¹ In voorliggend document wordt veel in de 'wij'-vorm geschreven. Hiermee wordt bedoeld: de besturen van beide organisaties.

Format FER

Dit document bevat de fusie-effectrapportage (FER), zoals bedoeld in hoofdstuk 2, artikel 2 van de Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs 2017. Dit document volgt het voorgeschreven format² van de FER.

Dit document beschrijft een sectorale fusie tussen twee schoolorganisaties voor primair onderwijs. Een dergelijke fusie is onderhevig aan een lichte toets³ door DUO. Deze toets houdt in dat wordt beoordeeld of het proces zorgvuldig en correct doorlopen is en of de betrokken gemeenschappelijke medezeggenschapsraden hebben ingestemd met de bestuurlijke fusie casu quo bestuursoverdracht.

CONCEPT

² <https://wetten.overheid.nl/BWBR0039819/2022-02-01#Bijlage2>

³ De verplichting voor een inhoudelijke toets is komen te vervallen: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcr-2018-40728.html>

INHOUD

HOOFDSTUK 1	5
BEOOGDE FUSIE.....	5
COMMUNICATIE OVER DE FUSIE	15
HOOFDSTUK 3	17
GEVOLGEN VOOR PERSONEEL, OUDERS EN LEERLINGEN EN DE BORGING VAN DE MENSELIJKE MAAT	17
HOOFDSTUK 4	21
EFFECTEN VAN DE FUSIE OP KEUZEVRIJHEID, DIVERSITEIT EN BEREIKBAARHEID	21
KOSTEN EN BATEN VAN DE FUSIE	22
HOOFDSTUK 6	33
EVALUATIE VAN DE FUSIE	33
HOOFDSTUK 7	34
ADVIES GEMEENTE	34
HOOFDSTUK 8	35
INSTEMMING GMR's	35

Gebruikte begrippen en afkortingen

FER	Fusie-effectrapportage
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
DUO	Dienst uitvoering onderwijs, deel van het ministerie van onderwijs
DGO	Decentraal georganiseerd overleg, overleg tussen werkgevers en de sociale partners over het behouden en borgen van werkgelegenheid en arbeidsvoorwaarden
Wpo	Wet op het primair onderwijs
PDCA	Plan, do, check, act; de cyclische benadering van procesmatige kwaliteitsverbetering.

Met de begrippen fusie en bestuursoverdracht wordt in deze FER feitelijk hetzelfde proces bedoeld.

HOOFDSTUK 1

BEOOGDE FUSIE

1.1 BEOOGDE FUSIE EN FUSIEPROCES

Beoogd wordt een bestuurlijke fusie tussen Stichting Katholiek Onderwijs Enschede te Enschede (na de fusiedatum ook voor protestants-christelijk (en interconfessioneel) onderwijs) en de Stichting VCO Oost-Nederland te Enschede.

De aanleiding voor deze voorgenomen fusie is dat het bestuur van VCO van mening is dat zij als zelfstandige stichting op langere termijn de scholen niet meer optimaal kan ondersteunen in de veelheid van onderwijsvraagstukken. Het behoud van kwaliteit en continuïteit van onderwijs vraagt om een andere, meer omvangrijke sterke onderwijsorganisatie waar het bestuur van de VCO-scholen, zijn leerlingen en personeelsleden kan onderbrengen. KOE is zo'n sterke en omvangrijke partner met een goede naam, waar het onderwijs met een gerust hart aan kan worden overgedragen. Bovendien is dan het overgrote deel van het bijzonder primair onderwijs in Enschede in één hand. KOE zal vanaf de fusiedatum de K van KOE veranderen in Kansrijk. Kansrijk Onderwijs Enschede' met als ondertitel 'Stichting voor Katholiek, Christelijk en Interconfessioneel primair onderwijs'. Het streven is om in het schooljaar 2027/2028 een nieuw strategisch beleidsplan vast te stellen. In dat kader kan de naamgeving worden heroverwogen. Wel zullen voorafgaand aan de fusie de statuten worden aangepast aan de nieuwe situatie. Hetzelfde geldt voor de organisatiestructuur.⁴ Een bestuurlijke fusie/bestuursoverdracht tussen de genoemde partijen heeft, naar de mening van de bestuurders, voor beide partijen voordeel en levert een robuuste en (nog meer) invloedrijke partner op in het Enschedese scholenpalet voor funderend onderwijs.

VCO heeft te maken met een relatief sterke terugloop van leerlingen en wil kansengelijkheid bieden aan alle kinderen en een divers onderwijsaanbod op redelijk te bereiken korte afstand vanaf huis (thuisnabij onderwijs). Daarnaast is de complexiteit van veel zaken in de afgelopen jaren flink toegenomen. Denk hierbij onder andere aan zaken als personeelstekorten, huisvestingsvraagstukken, snelheid van ICT-ontwikkelingen, regelgeving op het gebied van AVG en complexiteit van aanvragen en verantwoording van subsidies en resultaten. Vanuit het oogpunt van het bieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs, een effectieve en efficiënte inzet van middelen en een eenduidige aansturing van schoolorganisatie en het daaraan verbonden personeel vraagt dit om keuzes

We beogen een bestuurlijke fusie. Dit betekent dat er op niveau van het bestuur wordt gefuseerd resulterend in één organisatie, met één bestuur en één toezichthoudend orgaan. Omdat er sprake is van één organisatie, is er ook sprake van één werkgever. De scholen van VCO, die onder het bestuur van KOE worden gebracht, blijven bestaan en behouden hun eigen levensbeschouwelijke en pedagogische identiteit en (regel)ruimte, zij het dat het bovenschools beleid van KOE, dat op alle onder haar ressorterende scholen van toepassing is, ook voor die scholen gaat gelden.

⁴ In deze FER wordt consequent gesproken over een overdracht van VCO naar KOE, waarmee bedoeld wordt dat de rechtspersoon Stichting KOE het 'vehikel' is, waarop de nieuwe organisatie wordt gebouwd.

De belangrijkste voordelen van een bestuurlijke fusie (bestuursoverdracht) tussen VCO en KOE zijn:

- Behoud en versterken van kwalitatief goed onderwijs;
- Behoud en versteviging positie van het bijzonder primair onderwijs in gemeente Enschede en omstreken, in het bijzonder het behoud van het protestants-christelijk onderwijs op middellange termijn;
- Het inrichten van scholen met rooms-katholiek, protestants-christelijk en interconfessionele grondslag en doelstelling;
- Het vormen van integrale kindcentra (IKC's) die volwaardig zijn en van voldoende robuuste omvang;
- Goed gespreid over de gemeente Enschede en omstreken in overeenstemming met het te ontwerpen IHP;
- Krachtenbundeling bij een krappe arbeidsmarkt met maximaal gebruik van de middelen (stimuleren van mobiliteit, werkgelegenheidsgarantie, minder deeltijdarbeid);
- Een professioneel ondersteunend bestuurskantoor met hoge kwaliteit en daadkracht;
- Reductie van de complexiteit en bestuurlijke drukte (organisatieniveau vereenvoudigen);
- Segregatie tegengaan door robuuste, breed toegankelijke scholen die in staat zijn de behoefte aan onderwijs af te dekken;
- Het nemen van gezamenlijke, overall, verantwoordelijkheid voor het bijzonder primair onderwijs in Enschede en omstreken.

In het Enschedese onderwijsveld wordt al vele jaren samengewerkt op uiteenlopende onderwijskundige onderwerpen. Door een samenloop van meerdere factoren is de VCO onderwijsorganisatie in grote financiële problemen gekomen. Deze (financiële) dreiging is met behulp van een harde ingreep in het voorjaar 2024 vooralsnog afgewend.

Het bestuur van VCO acht herstel op eigen kracht niet realistisch, aangezien in de huidige exploitatie slechts kan worden voldaan aan de instandhouding van de onderwijsactiviteiten, waarbij beperkt kan worden geïnvesteerd in benodigde onderwijsleermiddelen en onderhoudsprojecten. Bovendien heeft VCO twee vestigingen zonder eigen BRIN-nummer, dus nevenvestigingen en zijn er vier scholen die zodanig zijn gekrompen, dat zij onder de geldende instandhoudingsnorm van de gemeente Enschede van 137 zijn gekomen. Daarmee kunnen zes van de negen VCO- scholen in Enschede niet langer rekenen op een plek in het gemeentelijk Integraal huisvestingsplan (IHP) voor vervangende nieuwbouw en/of duurzame renovatie. Dit aangezien de gemeente geen nieuwbouw/renovatie toekent aan scholen onder de opheffingsnorm. Het bestuur van VCO is van mening niet in de positie te verkeren deze zes scholen op eigen kracht toekomstbestendig te kunnen maken. Ook KOE heeft een aantal scholen (5) die onder de opheffingsnorm verkeren. Tezamen hebben de beide schoolbesturen plannen voorbereid om vier locaties (van ieder schoolbestuur twee) samen te voegen. Voorts bestaan er vergaande voorbereidingen om nog twee scholen van KOE samen te voegen in het kader van vervangende nieuwbouw.

Schets van het proces

De bestuurder ad interim van VCO werd direct na zijn aantreden in het voorjaar van 2024 geconfronteerd met een onverwacht ernstige situatie. De formatie van de scholen bleek te groot in verhouding tot de bekostiging van rijkswege. Na onderzoek kwam vast te staan dat de laatste jaren bij een dalend leerlingenaantal op bestuursniveau nagelaten was de formatie dienovereenkomstig te laten krimpen, zodanig dat niet alleen de solvabiliteit van de organisatie, maar ook de liquiditeit in het gedrang dreigde te komen.

Direct ingrijpen was noodzakelijk, hetgeen ook gebeurd is. Van vrijwel alle personeelsleden van VCO met een dienstverband voor bepaalde tijd is het dienstverband na aflopen ervan niet verlengd. Dit was een eerste stap om de formatie in overeenstemming te brengen met de bekostiging. Ook zijn er andere bezuinigingsmaatregelen genomen.

Vervolgens kwam de bestuurder a.i. van VCO na een interne verkenning binnen de stichting tot de conclusie dat de organisatie zeer kwetsbaar was, de continuïteit voor scholen in het geding kwam en de bestaanszekerheid bij ongewijzigd beleid op termijn moeilijk te garanderen was. Nadat er intern instemming is verkregen met het perspectief om een samenwerkingspartner voor VCO te gaan vinden is de bestuurder zich gaan oriënteren binnen het onderwijsveld in Enschede en directe omgeving.

Daarbij is in eerste instantie gekeken naar organisaties waarbij de statutaire overeenkomsten het grootst zijn. Organisaties die qua omvang voldoende sterk zijn om, gezien de dalende trend in leerlingenaantal, zich bij aan te kunnen sluiten.

Dat betekent concreet dat er is gekeken naar KOE, die als stichting voor bijzonder onderwijs het meest dicht bij de identiteit van VCO ligt. VCO en KOE kennen elkaar al goed door samenwerking, bijvoorbeeld doordat twee scholen van beide organisaties vergevorderd zijn in een proces van scholenfusie in de wijk Helmerhoek in Enschede, namelijk de voorgenomen fusie van De Jonge Helden van KOE en CBS Willem van Oranje van VCO per 1 augustus 2025.

Na oriënterende gesprekken is gekozen om samen met KOE de verdere verdieping en verkenning te gaan uitvoeren in dit proces. Vlak voor de zomer van 2024 is besloten tot een onderzoek naar de gevolgen van een bestuursoverdracht ex artikel 56 Wpo.

Er is een stuurgroep gevormd, bestaande uit de beide bestuurders, twee beleidsmedewerkers van KOE en VCO en een fusiebegeleider van Verus, de landelijke organisatie voor christelijk en katholiek onderwijs. Onder de stuurgroep fungeerden vijf werkgroepen. Een door de werkgroepen uit te voeren uitgebreid onderzoek moest inzicht geven in de gevolgen van de bestuurlijke fusie voor leerlingen/ouders en personeel van de beide besturen, maar met name voor die van VCO. Voor hen zijn de veranderingen het grootst, aangezien VCO overgedragen wordt aan KOE en alle personeelsleden van VCO dus van werkgever veranderen.

In het proces richting bestuursoverdracht per voorgenomen fusiedatum 1 augustus 2025 onderscheiden we vier fasen. Onderstaande figuur toont deze fasen:

De verkennende gesprekken tussen de beide bestuurders, het betrekken van de raden van toezicht (verder ook RvT's) en de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden (verder GMR's) en de voorbereiding van het onderzoek kunnen worden gezien als de oriëntatiefase. Deze fase is voor de zomervakantie afgesloten. In het najaar is een intentieverklaring getekend, met instemming van de RvT's en besproken met de GMR's. Aan de GMR's is ook hun zienswijze gevraagd op deze intentieverklaring. Door de ondertekening van de intentieverklaring hebben de betrokken besturen hun intenties voor de onderzoeksfase uitgesproken en vastgelegd. Vervolgens is de projectorganisatie (formeren van een stuurgroep en werkgroepen) ingericht. In de periode direct na de zomervakantie is hard gewerkt in de stuurgroep en de werkgroepen Onderwijs & Kwaliteit, Personeel & Organisatie, Identiteit, Financiën & Huisvesting en ICT. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in vijf deelrapportages van de werkgroepen (gereed in januari 2025). Elke werkgroep heeft hierbij gekeken naar de gevolgen van de voorgenomen bestuurlijke fusie. De onderzoeken zijn erop gericht om de effecten van de bestuurlijke fusie naar boven te brengen, zodat de GMR's hiermee kunnen instemmen, de RvT's kunnen goedkeuren en de besturen hierover kunnen besluiten. Het onderzoek is gecoördineerd door de stuurgroep. De uiteindelijke conclusies van de bestuurders zijn op basis van alle deelonderzoeken in de voorliggende fusie-effectrapportage (FER) verwoord. Ook zijn alle vragen en opmerkingen van beide RvT's en GMR's uit vergaderingen ter bespreking van de beoogde fusie verwerkt in de definitieve FER.

Onderzoek van de werkgroepen

De werkgroepen hebben, op hun aandachtsgebied, onderzoeksvragen gekregen van de stuurgroep. De werkgroepen zijn hiermee aan de slag gegaan en hebben, na het opleveren van tussenrapportages, een eindrapportage opgeleverd aan de stuurgroep. De vijf werkgroepen hebben zich gericht op de gebieden Onderwijs & Kwaliteit, Personeel & Organisatie, Identiteit, Financiën & Huisvesting en ICT. De werkgroepen hebben op basis van documenten en beleidsstukken van de besturen en scholen het vigerende beleid van de beide organisaties vergeleken. Daar waar nodig hebben de werkgroepen adviezen gegeven en voorstellen gedaan voor harmonisatie van (bovenschools) beleid voor de situatie na de fusie per 1 augustus 2025. De stuurgroep heeft op basis van deze adviezen geconcludeerd dat de bestuursoverdracht een gezamenlijke basis oplevert om een breed en kwalitatief hoogwaardig onderwijsaanbod in het bijzonder onderwijs in Enschede, e/o te behouden. Uiteraard zijn hierbij ook aandachtspunten benoemd vanuit de verschillen tussen beide organisaties, maar deze waren niet zodanig van aard dat een bestuursoverdracht niet mogelijk of niet wenselijk zou zijn.

Het college van burgemeester en wethouders in de gemeente Enschede is ten behoeve van deze FER gevraagd haar advies te geven over de wenselijkheid van de voorgenomen bestuurlijke fusie. Dit advies is besproken in de vergadering van het college van B&W in mei 2025 en het advies is toegevoegd aan deze rapportage.

Wethouders van onderwijs in de gemeenten Losser, Haaksbergen en Berkelland zijn steeds op de hoogte gehouden van het proces. Allen hebben positief gereageerd op de voorgenomen fusie en daarmee het behoud en versterking van het bijzonder primair onderwijs in hun gemeente.

Deze FER is tezamen met het voorgenomen besluit tot bestuurlijke fusie voorgelegd aan de Raden van Toezicht voor goedkeuring en de GMR's van de twee besturen ter instemming, conform artikel 10 lid 1 onder h van de Wet medezeggenschap op scholen (Wms). Daarnaast is de FER besproken met de vakbonden in het DGO op 7 april 2025. Na goedkeuring en instemming wordt de FER ter toetsing voorgelegd aan DUO op grond van artikel 64a, lid 1 Wpo.

CONCERPT

1.2 TIJDSBESTEK

In de bijlage geven we de verschillende stappen aan die zijn doorlopen in voorbereiding op deze FER, alsmede de beoogde fusiedatum en de zaken die na de formele fusiedatum nog geregeld moeten worden.

1.3 MOTIEVEN

1.3.1 Het verhaal van onze samenwerking

In deze paragraaf vertellen we ons verhaal: het waarom van onze voorgenomen besturenfusie. Wij, de bestuurders van KOE en VCO, willen onze leerlingen kwalitatief, thuisnabij, waarde gedreven, rooms-katholiek, protestants-christelijk en interconfessioneel onderwijs blijven bieden. Daarnaast willen we ook een goede, aantrekkelijke en betrouwbare werkgever blijven voor onze huidige en toekomstige medewerkers.

We zijn ervan overtuigd dat we door samenvoeging van onze besturen komen tot een organisatie die meer robuust, meer toekomstbestendig en meer innovatief is, dan dat we dat afzonderlijk zouden kunnen zijn. En daarom is samenvoeging nodig om onze doelen ten aanzien van onze leerlingen en onze medewerkers te kunnen realiseren. We zijn er ook van overtuigd geraakt dat dit nodig is met het oog op de toekomst waarin de complexiteit verder zal toenemen (bijv. in leerlingenpopulatie, eisen die worden gesteld ten aanzien van onderwijskwaliteit en bestuurlijke verantwoordelijkheid).

We beschrijven hieronder eerst de kern van ons 'waarom'. Dit is de visionaire onderbouwing van waarom we geloven dat deze fusie goed zal zijn voor onze beide organisaties en in het bijzonder voor onze leerlingen en onze medewerkers.

1.3.2 Directe aanleiding

Zoals beschreven in paragraaf 1.1 is de directe aanleiding voor de besturenfusie/bestuursoverdracht dat de scholen van VCO worden ondergebracht bij een organisatie, die zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende steun aan de scholen kan bieden én die qua levensbeschouwelijke identiteit nauw aansluit bij die van VCO.

Bij het vinden van een bestuur dat hieraan tegemoet kon komen, ging gezien de bestuurlijke opdracht de voorkeur uit naar een organisatie van rooms-katholieke of oecumenische/interconfessionele signatuur. Deze partner is in KOE gevonden. KOE kenmerkt zich als volgt:

- Het is een schoolbestuur van rooms-katholieke oorsprong, met inmiddels ook de statutaire mogelijkheid om interconfessionele scholen te besturen.
- Het aantal scholen en het totale aantal leerlingen zorgen voor een, in kwantitatief opzicht, stabiele omgeving voor de VCO-scholen. Berekeningen van de gemiddelde schoolgrootte na samenvoeging laten zien dat het totale aantal leerlingen ruim voldoende is om de bekostiging voor alle scholen te borgen.
- In beleidsmatig opzicht heeft KOE meer mogelijkheden om de scholen te ondersteunen dan hetgeen VCO zelfstandig kan bieden.

Vanuit onze gezamenlijke brede identiteit bieden wij onderwijs dat kinderen van 4 tot 12 jaar uitdaagt om al hun mogelijkheden te benutten op het gebied van kennis, persoonlijke ontwikkeling en hoe je met anderen omgaat.

VCO heeft, zoals gezegd, te maken met een relatief sterke terugloop van leerlingen en wil kansengelijkheid bieden aan alle kinderen en een divers onderwijsaanbod bieden op redelijk korte afstand (thuisnabij onderwijs). Kortom, we nemen verantwoordelijkheid voor goed onderwijs. De aanleiding voor deze voorgenomen fusie is, zoals aangegeven in paragraaf 1.1, dat het bestuur van VCO van mening is dat zij als zelfstandige stichting op termijn deze beoogde kwaliteit niet meer kan bieden. Het behoud van kwaliteit en continuïteit van onderwijs vraagt om een andere goede onderwijsorganisatie waar het bestuur van de VCO-scholen, hun leerlingen en hun personeelsleden kunnen onderbrengen.

KOE is een sterke partner, waar het bestuur van VCO het onderwijs met een gerust hart aan kan overdragen. Een bestuurlijke fusie tussen de genoemde partijen kan voor beiden voordeel hebben en levert een robuuste en (nog meer) invloedrijke partner op in het Enschedese scholenpalet voor primair onderwijs, alsook in de andere gemeenten waar VCO-scholen gevestigd zijn.

Daarnaast is de complexiteit van veel zaken in de afgelopen jaren flink toegenomen. Denk hierbij aan zaken als personeelstekorten, huisvestingsvraagstukken, snelheid van ICT-ontwikkelingen, verplichtingen op het gebied van AVG en complexiteit van aanvragen en verantwoording van subsidies en resultaten. Dit alles gecombineerd met het bieden van kwalitatief hoogwaardig onderwijs, een effectieve en efficiënte inzet van middelen en een eenduidige aansturing van de schoolorganisatie en het daaraan verbonden personeel. Deze zaken spelen uiteraard ook wanneer de VCO-scholen onder KOE vallen, maar de toegenomen omvang van de organisatie wordt gezien als een belangrijk element om deze goed te kunnen managen en op te anticiperen.

De motieven om een bestuurlijke fusie aan te gaan zijn gelegen in onze visie op de maatschappelijke opdracht die er op het onderwijs en op daarmee ook op onze leerlingen afkomt, zeker in de Enschedese context. Het onderwijs heeft een belangrijke rol op zich te nemen in de ontwikkeling van kinderen en jongeren, om samen met hen te bouwen aan de samenleving van de toekomst. We zijn ervan overtuigd dat we dit beter samen kunnen doen, een bestuursoverdracht van de scholen van VCO naar KOE is hiervoor de oplossing. Door onze krachten te bundelen, vergroten we de kansen van onze leerlingen en onze medewerkers. De huidige en verder te verwachten krapte op de onderwijsarbeidsmarkt maakt dat deze stap in 2025 logisch en wenselijk is. Dit moet dan ook een meerwaarde zijn van de voorgenomen bestuurlijke fusie: dat niet alleen de leerlingen, maar ook de medewerkers er beter van worden.

Verder is er voor de interne organisatie en de externe positie van de scholen en besturen, zeker gezien vanuit de optiek van VCO, sprake van een minder kwetsbare positie, een kwaliteitsimpuls en professionalisering op het terrein van de beleidsondersteuning door het bestuurskantoor van KOE. Ook in relatie tot de plaatselijke overheid, de collega-schoolbesturen en het samenwerkingsverband passend onderwijs en andere overlegpartners lijkt de voorgenomen bestuursoverdracht de VCO-scholen alleen maar ten goede te komen.

We verwachten dat deze bestuurlijke fusie tot meerwaarde gaat leiden op verschillende terreinen:

1. Voor het onderwijs en daarmee ten behoeve van onze leerlingen (kwalitatief goed onderwijs)
2. Voor onze medewerkers (aantrekkelijke werkgever en behoud van werkgelegenheid)
3. Voor onze interne organisatie (professionaliteit en slagvaardigheid)
4. Voor de externe positie (massa, daadkracht en invloed)

1.4 ALTERNATIEVEN VOOR DE FUSIE

Als alternatieven voor een besturenfusie met KOE is een aantal scenario's uitgewerkt. De volgende alternatieven zijn bestuurlijk afgewogen, die hieronder kort worden beschreven en beoordeeld.

1.4.1. VCO Oost-Nederland blijft zelfstandig

VCO wordt niet samengevoegd met KOE en blijft als zelfstandig schoolbestuur verantwoordelijk voor haar 14 scholen. Dat houdt in dat het schoolbestuur op eigen kracht haar portfolio toekomstbestendig moet maken. Dat kan betekenen dat scholen zonder BRIN-nummer, op eerdere of latere termijn, moeten worden gesloten. Ten eerste, omdat de regeling van de gemiddelde schoolgrootte niet meer toereikend is dat scholen onder de opheffingsnorm in stand gehouden kunnen worden. Ten tweede, omdat gebouwen van scholen die onder de opheffingsnorm binnen de gemeente Enschede (137 leerlingen) zitten, niet in aanmerking komen voor vervangende nieuwbouw. Dit op grond van het gemeentelijk beleid, zoals ondermeer vastgelegd in het IHP. VCO heeft nu al vier scholen in Enschede onder de 137 leerlingen. Wanneer een school drie jaar onafgebroken onder de opheffingsnorm zit, stopt de bekostiging van rijkswege met ingang van het vierde jaar. Deze scholen worden momenteel door het bestuur van VCO nog in stand gehouden door gebruik te maken van de regeling van de gemiddelde schoolgrootte (GSG). Om deze scholen open te kunnen houden, moeten de andere scholen voldoende leerlingen hebben om gebruik te kunnen maken van deze regeling. Als gevolg van de voortgaande leerlingendaling wordt dit steeds lastiger en zal ertoe leiden dat de regeling GSG geen oplossing meer biedt en er wederom een BRIN-nummer zal moeten worden ingeleverd.

De financiële ruimte binnen VCO is beperkt. Alhoewel de exploitatie door de ingrepen van voorjaar 2024 in balans is gebracht, blijft de 'spaarpot' nog gedurende meerdere jaren onvoldoende gevuld om grote tegenvallers en/of calamiteiten te kunnen incasseren. Als zelfstandig schoolbestuur zal de financiële sturing (en niet de onderwijskundige) noodzakelijkerwijze domineren in haar beleid. Dit betekent dat de investering in versterking van de onderwijskwaliteit, het inspelen op veranderende ondersteuningsbehoeften en het diversifiëren van haar onderwijskundig aanbod, slechts in zeer beperkte mate mogelijk is.

Bovenstaande wordt door het bestuur van VCO als uiterst onwenselijk beschouwd en is strijdig met de doelstelling, zoals vastgelegd in haar statuten. Dit alternatief is derhalve niet wenselijk.

1.4.2. VCO Oost-Nederland stoot een deel van haar activiteiten af en blijft zelfstandig

Het werkgebied van VCO omvat meerdere gemeenten. In alle gemeenten waar ze scholen heeft, neemt zij geen overheersende positie in. In het scholenbestand van VCO in de gemeente Enschede verkeren zes van de negen scholen in een benarde positie. Het bestuur van VCO zou ervoor kunnen kiezen in de komende jaren deze zes locaties over te dragen aan een ander schoolbestuur, dan wel deze locaties samen te voegen of te sluiten.

Dat is een weinig aantrekkelijk perspectief voor vier van de zes scholen. Immers met twee scholen zijn al samenvoegingen (fusie en overdracht) gaande; voor de vier overige scholen in Enschede zijn geen voor de hand liggende zelfstandige oplossingen beschikbaar en is de medewerking van andere schoolbesturen en de gemeente noodzakelijk.

Een (substantieel) deel van haar activiteiten afstoten casu quo beëindigen, houdt tevens in dat de financiële situatie verslechtert, omdat de inkomsten sterk zullen afnemen en dat daardoor de omvang van de formatie op de scholen en het bestuurskantoor drastisch gereduceerd moet worden. Maar ook voor de resterende scholen zijn er ingrijpende gevolgen, omdat de financiële armslag door de ondergrens zakt. Je komt in een neerwaartse spiraal. Ook dit alternatief is derhalve niet wenselijk.

1.4.3. VCO Oost-Nederland fuseert met een ander schoolbestuur dan KOE in de stad of regio

In de afgelopen jaren is, zoals gezegd, gedurende langere tijd gewerkt aan verdergaande samenwerking met Stichting Consent, voor openbaar primair onderwijs. Deze samenwerking is uiteindelijk beëindigd en de gezamenlijk opgezette bestuursdienst is ontmanteld.

KOE past beter als partner voor VCO qua identiteit, onderwijskundig als qua bedrijfsvoering en professionele ondersteuning door het bestuurskantoor. De statutaire grondslagen en doelstellingen van VCO en KOE liggen erg dicht bij elkaar. Met een fusie van VCO en KOE is het behoud van bijzonder onderwijs in Enschede en omstreken voor de middellange termijn gegarandeerd. Buiten KOE zijn er geen andere grotere schoolbesturen voor primair onderwijs in Enschede.

Fuseren met een schoolbestuur elders in de regio, levert voor het gezond maken van het portfolio van de VCO-scholen in Enschede geen soelaas (zie onder punt 2). Overigens zijn er in de nabije regio geen schoolbesturen vergelijkbaar met de omvang van KOE, die ook scholen hebben in Enschede.

Samenvattend: binnen Enschede is geen ander schoolbestuur voor primair onderwijs waarmee VCO kan/wil fuseren. Buiten Enschede zijn er wel schoolbesturen, echter deze hebben geen aanpalende scholen in de gemeente Enschede waarmee het portfolio van het scholenbestand in de gemeente Enschede verbeterd kan worden.

1.4.4. VCO Oost-Nederland beëindigt al haar activiteiten

Het beëindigen van de onderwijsactiviteiten in al haar scholen kan niet in een enkelvoudig besluitvormingsproces worden gegoten, tenzij de dreigende discontinuïteit omslaat in een daadwerkelijk faillissement. Dat laatste is een 'horrorscenario' voor met name de 2.200 kinderen en hun ouders en alle leerkrachten en overige medewerkers van de stichting. Een abrupte sluiting betekent dat alle activiteiten op één moment worden gestopt waarbij geen van de andere schoolbesturen in Enschede en omgeving in staat is alle leerlingen op te nemen.

Beëindiging van alle onderwijsactiviteiten zonder dat er sprake is van een faillissement, kan slechts per afzonderlijke school in een besluitvormingsproces worden gegoten, waarvan de uitkomst bijzonder ongewis is. Dit kan het bestuur van VCO niet voor haar rekening nemen. Dit zou betekenen dat er (vrijwel) geen aanbod meer is van protestants-christelijk onderwijs, terwijl de behoefte daaraan zeker nog aanwezig is (landelijk kiest zo'n 25% van de bevolking voor deze denominatie).

De negatieve beeldvorming die voortkomt uit een sluiting van alle protestants-christelijke basisscholen zal een niet meer te stoppen negatieve spiraal veroorzaken en tot grote imagoschade leiden voor het bijzonder onderwijs in Enschede en omgeving.

Bovendien zou sluiting van alle VCO-scholen voor de leerlingen, hun ouders, het personeel, het bestuur de raad van toezicht en de GMR een onaanvaardbaar scenario zijn. Afrondend, het beëindigen van alle onderwijsactiviteiten van VCO is geen wenselijk alternatief.

1.5 TE BEREIKEN (GEKWANTIFICEERDE) DOELEN VAN DE FUSIE

Het doel van de bestuursoverdracht van VCO naar KOE is om te komen tot een sterke, duurzame scholenstichting voor rooms-katholiek, protestants-christelijk en interconfessioneel primair onderwijs in Enschede en omstreken, met een sterker, gevarieerder, consistentere en kwalitatief nog beter onderwijsaanbod. Hiermee denken we ruim 6.000 leerlingen te dienen en circa 700 personeelsleden verder te kunnen professionaliseren.

De bestuurlijke fusie biedt voor de twee schoolbesturen de mogelijkheid om duurzaam de gezamenlijk geformuleerde doelen ten behoeve van het onderwijs en werkgeverschap na te streven en vorm te geven. Het belangrijkste effect van de te maken keuzes moet zijn dat de kinderen dicht bij hun (t)huis een school kunnen blijven bezoeken, die kwalitatief hoogwaardig onderwijs biedt, waar hun ouders bewust voor hebben gekozen. Scholen dienen continuïteit te waarborgen en moeten tevens onderwijsinhoudelijk en financieel goede resultaten laten zien. De bestuursoverdracht van VCO-scholen naar KOE garandeert deze kwaliteit en continuïteiten en borgt hiermee het bijzonder primair onderwijs in Enschede en omstreken voor de middellange termijn.

HOOFDSTUK 2

COMMUNICATIE OVER DE FUSIE

2.1 WIJZE WAAROP DE MEDEZEGGENSCHAP ERBIJ IS EN WORDT BETROKKEN

Momenteel hebben beide schoolbesturen een eigen medezeggenschapsstructuur. Deze bestaat uit medezeggenschapsraden op de scholen en een overkoepelende GMR.

Formele rol medezeggenschap

De GMR's van beide besturen hebben instemmingsrecht ten aanzien van een besluit tot bestuurlijke fusie casu quo bestuursoverdracht en de FER die ten behoeve daarvan wordt opgesteld. De GMR's ontvangen het instemmingsverzoek van het (eigen) schoolbestuur.

De GMR's zijn vanaf het voorjaar van 2024 betrokken bij het proces van bestuurlijke fusie. Ook is aan beide GMR's hun zienswijze gevraagd bij de start van het onderzoek naar de gevolgen van een besturenfusie en bij de intentieverklaring. De GMR van KOE heeft een zienswijze gegeven en daarnaast ongevraagd advies ingebracht. Beide GMR's zijn geïnformeerd toen de stuurgroep en de werkgroepen werden ingesteld. In de onderzoeksfase zijn de GMR's ook op de hoogte gesteld van de voortgang van de werkzaamheden van de werkgroepen. Op alle agenda's van overlegvergaderingen met de bestuurder stond het onderwerp besturenfusie/bestuursoverdracht als vast agendapunt. De GMR's hebben voorlichting gekregen over het proces van bestuurlijke fusie casu quo bestuursoverdracht. Daarnaast hebben zij zelf ondersteuning gezocht in dit proces.

Via periodieke communicatie zijn de GMR's op de hoogte gehouden over de ontwikkelingen in de besluitvormingsperiode vanaf voorjaar 2024 tot aan het moment dat de FER ter besluitvorming is voorgelegd. We beseffen dat de periode van zomer 2024 tot april 2025 relatief kort is geweest en daarmee het nodige vraagt van de GMR's in voorbereiding op de besluitvorming. Het belang is echter groot om de fusie per 1 augustus 2025 te realiseren. De besturen zijn desondanks van mening dat het proces de rest van dit schooljaar zorgvuldig kan verlopen met voldoende tijd voor de beide medezeggenschapsorganen om tot een afgewogen oordeelsvorming te komen. Hiermee doen we ook recht aan de inspanningen van de beide GMR's.

2.2 WIJZE WAAROP DE TOEZICHTHOUDERS ERBIJ WORDEN EN ZIJN BETROKKEN

De leden van de raden van toezicht zijn vroegtijdig betrokken bij de voornemens van de besturen en daarna door de besturen op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen rondom de bestuurlijke fusie/bestuursoverdracht.

Voor de start van de onderzoeksfase is met de RvT's gesproken over inhoudelijke en procedurele uitgangspunten voor het voornemen om te gaan fuseren. Na accordering van deze uitgangspunten door beide RvT's zijn de bestuurders aan de slag gegaan met verdere uitwerking hiervan. De RvT van KOE heeft een eigen toetsingskader opgesteld.

Formele rol Raden van Toezicht

De toezichthouders hebben als primaire verantwoordelijkheid om erop toe te zien of het gevoerde beleid goed is voor de organisatie, voor de regionale samenleving en voor de leerlingen en hun ouders, waaraan dit dienend is. Vanuit dit perspectief dient het intern toezicht goedkeuring te geven aan het voorgenomen en het definitieve besluit tot fusie.

2.3 WIJZE WAAROP PERSONEEL, OUDERS EN LEERLINGEN WORDEN BETROKKEN

De medewerkers zijn gedurende het gehele proces van bestuurlijke fusie periodiek via de reguliere informatievoorzieningen geïnformeerd over de intentie tot bestuurlijke fusie en de voortgang van het proces om te komen tot een bestuursoverdracht per 1 augustus 2025. Beide besturen hebben hun medewerkers vooral via de eigen nieuwsbrieven geïnformeerd. Hierbij is de inhoudelijke communicatie zoveel mogelijk onderling afgestemd, zodat er op eenduidige en heldere wijze is/wordt gecommuniceerd. Met name richting de medewerkers van VCO leeft het volle besef bij de bestuurders dat de crisis situatie veel onrust heeft veroorzaakt. De directies van de scholen zijn in het bijzonder betrokken door informatieverstrekking tijdens het reguliere managementoverleg met de bestuurders. Dit geldt ook voor het personeel van de beide bestuurskantoren. De ouders van de leerlingen zijn periodiek geïnformeerd via de nieuwsbrieven van de scholen. Een digitale ouderraadpleging (ex artikel 15, lid 3 Wms) heeft half april 2025 plaatsgevonden. De leerlingen zijn niet schriftelijk apart geïnformeerd, anders dan dat hun ouders en/of hun leerkracht hen hierover hebben verteld.

2.4 WIJZE WAAROP EXTERNE BELANGHEBBENDEN ERBIJ ZIJN EN WORDEN BETROKKEN

De gemeente Enschede is door de besturen op de hoogte gehouden van het proces om te komen tot bestuurlijke fusie/bestuursoverdracht. De wethouder Onderwijs is vroegtijdig op de hoogte gesteld van de fusievoornemens. Het College van B&W van Enschede is gevraagd om te adviseren over de voorgenomen bestuurlijke fusie. Het advies van de gemeente is in hoofdstuk 7 van deze FER opgenomen.

Formele rol de gemeente

Het College van Burgemeester en Wethouders dient een advies te geven over de wenselijkheid van de voorgenomen fusie. Dit advies is onderdeel van de FER.

Andere schoolbesturen, de betrokken samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs en samenwerkingspartners zijn door de bestuurders op de hoogte gesteld van het voornemen tot bestuursoverdracht. Daarnaast hebben beide besturen met diverse dienstverleners formele overeenkomsten, waaronder de accountant. Al deze betrokkenen worden na de formele besluitvorming (in elk geval) schriftelijk geïnformeerd over de bestuurlijke fusie. In reguliere bestuurlijke overleggen zal, indien gewenst, de fusie nader worden toegelicht.

HOOFDSTUK 3

GEVOLGEN VOOR PERSONEEL, OUDERS EN LEERLINGEN EN DE BORGING VAN DE MENSELIJKE MAAT

3.1 OMVANG EN ORGANISATIE VAN DE RECHTSPERSOON NA DE FUSIE

Kenmerken van Stichting KOE, na fusie/bestuursoverdracht zijn als volgt:

- KOE kent de stichting als rechtsvorm.
- De functies van intern toezicht en uitvoerend bestuur zijn gescheiden in een two-tiermodel, te weten een college van bestuur (CvB) en een raad van toezicht (RvT).
- Toezichthouders concentreren zich op de toetsing van de kwaliteit van het bestuur en de besturing (als toezichthouder, werkgever en klankbord). Het bestuur draagt de eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het onderwijs.
- Het CvB geeft richting (strategie), ontwikkelt beleid (om strategie om te zetten in beleidskaders) en stuurt de schooldirecties en de medewerkers van het bestuurskantoor aan. De directies zijn inhoudelijk betrokken bij de totstandkoming van de beleidskaders.
- Het bestuurskantoor heeft volledig geprofessionaliseerde teams op de sleutelgebieden Onderwijskwaliteit, Zorg, Medewerkers, Financiën, ICT en Huisvesting/Facilitair. Het bestuurskantoor ondersteunt het CvB en de scholen in het realiseren van hun onderwijs en adviseert de schooldirecties over het respectievelijke werkkterrein.
- De directies op de scholen zijn verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit en het welzijn van het personeel en de leerlingen op de eigen scholen. Daarnaast hebben ze een stichting brede verantwoordelijkheid voor het doorvoeren en realiseren van de organisatiestrategie binnen de scholen. Ten slotte zijn ze verantwoordelijk dat de scholen hun bedrijfsvoering binnen de gestelde (jaarlijkse) kaders uitvoeren. Zij behartigen de belangen van de gehele stichting én de individuele scholen en leveren hiervoor een actieve bijdrage aan het kadervormende beleid.
- Bovenstaande is vastgelegd in document 'Governance bij KOE' (bestuursreglement) en deze zal ook voor de toekomstige organisatie leidend zijn. Vanzelfsprekend aangepast aan de nieuwe situatie. De aanpassingen worden verduidelijkt gedurende de uitvoeringsfase en worden voorgelegd aan de RvT en de GMR in nieuwe samenstelling (dus na fusiedatum).

Governance en bestuursmodel

Voor goed onderwijs is goede governance nodig. Governance gaat over de wijze van besturen: het waarborgen van de onderlinge samenhang van de manier waarop vorm wordt gegeven aan sturen, beheersen en toezicht houden binnen onze scholen. Sinds de Wet 'Goed onderwijs, goed bestuur' in 2010 is elke rechtspersoon die (funderend) onderwijs verzorgt in Nederland verplicht te voldoen aan de principes van goed onderwijsbestuur. Kern van die verplichtingen is dat er een duidelijke scheiding wordt aangebracht tussen enerzijds 'het bestuurlijk handelen' en anderzijds 'het toezicht daarop'.

Zoals gezegd hanteren beide stichtingen, KOE en VCO, het raad van toezicht-model, waarbij er een organieke scheiding wordt gemaakt tussen de raad van toezicht en het college van bestuur. Bij de keuze voor een raad van toezicht-model zijn bestuurlijke en intern toezichthoudende taken strikt gescheiden. In dit model bestaat het bestuur uit de voorzitter college van bestuur, eventueel samen met een lid van het college van bestuur. Het college van bestuur is het bestuur in de zin van de wet. De raad van toezicht is belast met de wettelijk vastgelegde en overige toezichthoudende taken. Voor de governancekaders KOE, die de Raad van Toezicht in oprichting heeft vastgesteld verwijzen wij naar het gestelde in bijlage 1 bij dit beslisdocument/fusie-effectrapportage.

Medezeggenschap

Voor wat betreft de vormgeving van de medezeggenschap na de fusiedatum is het voorstel om in het schooljaar 2025-2026 de beide huidige GMR's tezamen de voorlopige nieuwe GMR te laten vormen. Zij stellen in samenspraak met het bestuur een nieuw GMR-reglement en -statuut vast organiseren verkiezingen en spreken met de bestuurder over de opzet van een prettig en constructief overlegklimaat.

De medezeggenschapsraden op de scholen blijven uiteraard bestaan. Voor hen verandert er niets ten opzichte van de huidige situatie.

3.2 GEVOLGEN VAN DE FUSIE VOOR OVERZICHTELIJKHEID OP LOCATIENIVEAU

Op locatieniveau (i.e. op niveau van de scholen) treden geen veranderingen op. Met de bestuurlijke fusie wordt ingezet op het waarborgen van het zelfstandig kunnen functioneren en de eigenheid en kwaliteit van het aanbod van alle scholen. Er treedt geen wijziging op in de bereikbaarheid van de scholen voor personeel, leerlingen en ouders.

Zorgvuldige integratie van beide bestuurskantoren, de ondersteunende diensten

Voor de medewerkers op de scholen van KOE en VCO verandert erop zich, zoals gezegd, per 1 augustus 2025 (fusiedatum) niet zo heel veel. Ze blijven op dezelfde werkplek, ze houden dezelfde leidinggevende en de inhoud van hun werkzaamheden blijft in beginsel ook ongewijzigd. Het is immers 'slechts' een besturenfusie.

Dit alles geldt niet voor de medewerkers die werken op een van de beide bestuurskantoren, de ondersteunende diensten. Voor hen verandert er wel veel. Zij krijgen misschien een andere werkplek, een andere leidinggevende en een deel van hun werkzaamheden kan veranderen. Voor hen lijkt het qua veranderingen 'meer' op een scholenfusie dan op een besturenfusie.

Daarom wordt de integratie van de ondersteunende diensten met de grootste zorgvuldigheid tegemoet getreden en met aandacht begeleid. Daarbij realiseren de besturen zich, dat de sociaal-emotionele impact met name voor de collega's van het VCO bestuurskantoor het grootst zijn. Mede daarom zal gedurende de uitvoeringsfase op regelmatige basis worden stilgestaan bij het welbevinden van alle medewerkers op het bestuurskantoor.

3.3 GEVOLGEN VAN DE FUSIE VOOR DE BETROKKENHEID VAN PERSONEEL, LEERLINGEN EN OUDERS

Voor het personeel, de ouders en leerlingen zijn er geen fundamentele gevolgen als het gaat om de betrokkenheid. De huidige inspraakorganen blijven immers bestaan, zijnde de medezeggenschapsraden. Het personeel heeft inspraak in de eigen schoolontwikkeling en kan via de reguliere inspraakorganen (teamvergaderingen en vergaderingen van de MR) inspraak blijven houden in de koers en kwaliteit van de school. Dit geldt mutatis mutandis ook voor de ouders. De personeelsgeleding van elke MR kiest de personeelsgeleding van de GMR, net zoals elke oudergeleding van de MR de oudergeleding van de GMR kiest. Het is aan de MR's en de GMR om afspraken te maken over onderlinge wederzijdse communicatie. In de nieuwe situatie zijn er aanzienlijk meer scholen en is het zaak goede communicatie tussen MR's en GMR te hebben.

3.4 GEVOLGEN VOOR DE VOORZIENINGEN

Het aanbod en de bereikbaarheid van voorzieningen en faciliteiten in brede zin veranderen als gevolg van de fusie niet. Alle scholen zullen gaan profiteren van de ondersteuning van de (beleids)medewerkers van het bestuurskantoor op het terrein van personeel, financiën, kwaliteitszorg, ICT, communicatie en huisvesting. Doel hiervan is om enerzijds een kwaliteitsverbetering te bewerkstelligen, anderzijds om de schooldirecteuren te ontzorgen. Binnen de nieuwe organisatie wordt het managementstatuut waar nodig aangepast, nu het aantal scholen flink toeneemt. In het statuut wordt de verhouding in verantwoordelijkheden tussen bestuur en directies beschreven. Het uitgangspunt is dat een passende verhouding gevonden wordt tussen de autonomie van de scholen en de gezamenlijkheid van het totaal.

3.5 NADERE ANALYSE EN BEHEERSMAATREGELEN

De huidige situatie vraagt om alertheid, pro-actief handelen en directieve sturing.

Verzuim

Het verzuim is scherp in beeld bij beide organisaties, de individuele casussen zijn in behandeling, de voortgang wordt begeleid door een externe verzuim-coach ingeval VCO. Insteek is herstel op eigen kracht, benutten van lerend vermogen van betrokkene, re-integratie in eigen functie of anders tweede spoor.

Beheersmaatregelen m.b.t. reductie langdurig ziekteverzuim richten op de intensivering van de re-integratie in eigen functie, onderzoek op lerend vermogen onder externe begeleiding, versterken rol direct leidinggevende. KOE en VCO laten beiden zien dat actief verzuimbeleid succesvol is, kort en middellang verzuim zijn momenteel goed beheersbaar hoewel het huidig verzuimpercentage bij VCO nog verder moet dalen.

Bij de langdurig verzuim dossiers is de ervaring dat intensivering van begeleiding en stimulans tot positieve resultaten leidt. Neemt niet weg dat uit analyse blijkt dat er een financieel risico van 200K resteert, dit wordt gezien als een als beheersbaar risico. D.w.z. de VCO-casussen zijn geïdentificeerd en staan onder regie van de externe verzuimcoach.

Voor het schooljaar 2025/2026 geldt voor beide stichtingen dat binnen de vigerende bestuurlijke kaders, de formatie op orde is. M.a.w. geen sluimerende boventaligheid op scholen. Wel is het zo dat er bij tijdelijke geldstromen ook tijdelijke uitbreidingen c.q. aanstellingen zijn ingezet. Deze laatste inzet moet worden uit gefaseerd; dat betekent dat in de komende jaren de omvang van de formatie krimpt. Waarbij in het schooljaar 2025/2026 een eerste flinke slag geslagen moet worden.

Vervangingsfonds

KOE is momenteel niet aangesloten bij het vervangingsfonds, VCO wel. Dat betekent dat er voorafgaande aan het fusiemoment nader overleg gevoerd moet worden met het vervangingsfonds en een actuele analyse gemaakt moet worden omtrent voor- en nadelen van aansluiting voor de gefuseerde organisatie. Dit is een actiepunt voor de korte termijn. Op langere termijn is de ambitie om de noodzaak van aansluiting bij het vervangingsfonds overbodig te maken, dus dat op kracht en kwaliteit van de interne organisatie het verzuim goed beheersbaar en betaalbaar blijft. Op dit vlak ligt het ook voor de hand om de bestaande KOE-praktijk zo snel mogelijk te implementeren binnen de VCO-scholen.

WIA WGA

Zowel KOE als VCO zijn eigen risicodragers (ERD); VCO had tot 1-1-2023 een no-risk polis, d.w.z. dat alle medewerkers die voor die datum ziek waren en de ziekteperiode leidde tot een uitdiensttreding met een WIA-uitkering tot gevolg, voor rekening kwamen van het UWV. Dat gaat over twee individuele gevallen. Alle ziekmeldingen daarna, die leiden tot uitdiensttreding met een WIA, komen voor rekening van VCO. Op dit moment betreft dat voor VCO één WIA in aanvraag. KOE heeft op dit moment enkele medewerkers met een WIA-uitkering.

WW-Verplichtingen

Voor beide organisaties geldt dat er WW-verplichtingen zijn en deze zijn verwerkt in de begroting. De verwachting is dat deze verplichtingen in de komende periode zullen toenemen. Voor zes VCO medewerkers geldt dat 50% van de WW-kosten voor rekening van VCO komen. De uitkering van twee medewerkers lopen binnenkort af, daarentegen komt er wellicht een uitkeringsverplichting voor één medewerker bij. Hierbij geldt dat de juridische grondslag moet worden uitgezocht.

HOOFDSTUK 4

EFFECTEN VAN DE FUSIE OP KEUZEVRIJHEID, DIVERSITEIT EN BEREIKBAARHEID

4.1 EFFECTEN VAN DE FUSIE OP DE KEUZEVRIJHEID

De bestuurlijke fusie heeft geen gevolgen voor de keuzevrijheid voor ouders. Sterker nog, de bestuurlijke fusie borgt het rooms-katholieke, protestants-christelijke en interconfessionele primair onderwijsaanbod in Enschede en omstreken. De vrijheid in de keuze hoe invulling wordt gegeven aan de brede identiteit en de pedagogisch-didactische aanpak blijven op de scholen hetzelfde. Hiermee is er ook na de bestuurlijke fusie nog steeds een reële keuze voor ouders om passend bij hun onderwijsbehoefte te kiezen voor een school van een bepaalde signatuur en/of onderwijsprofiel.

4.2 EFFECTEN VAN DE FUSIE OP DE DIVERSITEIT EN IDENTITEIT

Deze bestuurlijke fusie betekent dat divers en inclusief onderwijs, ontstaan vanuit de christelijke en/of katholieke identiteit en openstaand voor meerdere levensbeschouwelijke tradities in de gemeente Enschede e/o zo duurzaam mogelijk wordt gerealiseerd. Hiermee wordt ook na de fusie voorzien in kwalitatief goed katholiek, christelijk en interconfessioneel onderwijs, gebaseerd op de Bijbel en universele waarden, zoals deze gelden voor de Nederlandse samenleving.

4.3 EFFECTEN VAN DE FUSIE OP DE SPREIDING VAN ONDERWIJSVOORZIENINGEN IN DE REGIO

De bestuurlijke fusie heeft geen gevolgen voor de spreiding, bereikbaarheid en daarmee de toegankelijkheid van onderwijsvoorzieningen. Het betreft immers een besturenfusie en geen scholenfusie. Het huidige scholenbestand blijft gehandhaafd weliswaar inclusief de samenvoegingen van een aantal scholen eveneens op fusie datum 1 augustus 2025.

Wel is het zo dat er een stedelijke bestuurlijke opdracht is, dat kritisch gekeken moet worden naar kleine scholen in het stedelijk gebied. Kijkend naar Enschede zien we dat het relatief veel kleine scholen kent, d.w.z. scholen die onder de opheffingsnorm verkeren. Ook is er een landelijk beleidsontwikkeling gaande, gericht om de kleine scholen toeslag in het stedelijk gebied te beëindigen. Daartoe heeft de Gemeente Enschede een proces ingericht dat heeft geleid tot een schets van het toekomstig duurzame onderwijslandschap. Deze uitkomst moet nog worden geconcretiseerd in het actualiseren van het Integraal Huisvestingsplan (IHP).

HOOFDSTUK 5

KOSTEN EN BATEN VAN DE FUSIE

5.1 FINANCIËLE KOSTEN EN BATEN

In deze paragraaf van dit hoofdstuk wordt ingegaan op de baten en lasten van de gefuseerde stichting. Hierbij wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige financiële situatie (hierna: prognose). Daarbij wordt inzicht gegeven in de financiële impact van de fusie op met name de kengetallen. De uitgangspunten die hierbij zijn gehanteerd worden toegelicht. Daarnaast is een opsomming opgenomen van de (ook niet kwantificeerbare) kansen en risico's die de fusie biedt. Het financiële effect van deze kansen en risico's is niet meegenomen in de prognose.

De prognose is gebaseerd op:

- actuele en bekende financiële gegevens;
- de afzonderlijk goedgekeurde begrotingen 2025-2027 van beide besturen;
- aanpassingen hierin om vergelijkbaarheid van de begrotingen te realiseren.

Ook zijn risico's beschreven die wij zien. Risico's die door Eshuis Accountants & Adviseurs reeds zijn benoemd in de due diligence rapportage zijn hierin niet nogmaals opgenomen, tenzij hier een aanvullend inzicht op wordt gedeeld.

De betrouwbaarheid van de prognose is onderhevig aan onzekerheid omdat hierbij een inschatting moet worden gemaakt van toekomstige gebeurtenissen die op dit moment nog onzeker zijn. Deze gebeurtenissen zijn mede afhankelijk van beleidskeuzes die nog moeten worden gemaakt.

Prognose toekomstige financiële situatie

Zie hieronder voor de geprognosticeerde ontwikkeling van de kengetallen.

Kengetallen geconsolideerd (sw = signaleringswaarde)	2025	2026	2027
Liquiditeit (sw 0,5) (Vlottende activa/ totaal passiva)	1,34	1,23	1,15
Solvabiliteit I (sw 30%) (Eigen vermogen/ totaal passiva)	54%	54%	54%
Solvabiliteit II (sw 30%) (Eigen vermogen + voorzieningen/ balanstotaal)	57%	57%	56%
Rentabiliteit (Resultaat / totale baten (incl financiële baten) x 100%)	-0,1%	-0,5%	-0,1%
Weerstandvermogen (Eigen vermogen -/- materiele vaste activa) / Rijksbijdragen OCW	5,7%	3,6%	1,8%

De liquiditeit (mate waarin de stichting aan haar kortlopende verplichtingen kan voldoen) blijft ruim boven de signaleringswaarde van 0,5. Echter hierin is wel een dalende trend zichtbaar. Ook het weerstandvermogen daalt van 5,7% naar 1,8% in 2027. Dit wordt veroorzaakt door een negatieve exploitatie van KOE in 2025 t/m 2027 (a.g.v. uitputting NPO reserves) en een investeringsniveau dat hoger ligt dan de afschrijvingslasten in die jaren.

Hierop wordt verder in dit hoofdstuk dieper ingegaan.

De solvabiliteit (mate waarin de stichting aan haar langdurige verplichtingen kan voldoen) blijft ongeveer op hetzelfde niveau en ligt ruim boven de signaleringswaarde.

Beknopte exploitatie 2025-2028

Geconsolideerde prognose 2025-2028	2025		2026		2027		2028	
Rijksbijdragen OCW	53.212.505	100,0%	51.897.088	100,0%	52.343.267	100,0%	52.134.853	100,0%
Subsidies OCW	3.148.847	5,9%	1.731.188	3,3%	1.511.342	2,9%	1.387.209	2,7%
Overige overheidsbijdragen en -subsidie	1.675.613	3,1%	1.549.525	3,0%	1.560.115	3,0%	1.561.786	3,0%
Overige baten	1.390.018	2,6%	1.030.283	2,0%	1.026.784	2,0%	1.027.962	2,0%
Totaal baten	59.426.983	111,7%	56.208.084	108,3%	56.441.508	107,8%	56.111.810	107,2%
Lonen en salarissen	47.877.741	90,0%	45.889.104	88,4%	46.206.849	88,3%	45.723.449	87,4%
Overige personele lasten	4.140.588	7,8%	3.334.212	6,4%	3.273.979	6,3%	3.248.279	6,2%
ZW gelden	-1.185.000	-2,2%	-1.185.000	-2,3%	-1.185.000	-2,3%	-1.185.000	-2,3%
<i>Personeelskosten</i>	50.833.329	95,5%	48.038.316	92,6%	48.295.829	92,3%	47.786.729	91,3%
Afschrijvingen	1.350.281	2,5%	1.430.138	2,8%	1.477.005	2,8%	1.407.915	2,7%
Huisvestingslasten	3.409.953	6,4%	3.409.953	6,6%	3.409.953	6,5%	3.401.693	6,5%
Overige lasten	4.112.888	7,7%	3.829.448	7,4%	3.545.130	6,8%	3.542.130	6,8%
Totaal lasten	59.706.451	112,2%	56.707.855	109,3%	56.727.917	108,4%	56.138.466	107,3%
Financiële baten en lasten	233.021	0,4%	233.021	0,4%	233.021	0,4%	233.021	0,4%
Exploitatie	-46.448		-266.750		-53.388		206.365	
Toevoeging reserve groot onderhoud	445.000		386.681		325.055		300.000	
Genormaliseerd resultaat (ivm activeren groot onderhoud)	-491.448		-653.431		-378.443		-93.635	
Vanuit reserve NPO (KOE)	600.000		500.000		300.000		-	
Mutatie vrije reserves	108.552		-153.431		-78.443		-93.635	

Samenvatting en advies

De geprognosticeerde financiële kengetallen zijn dalende, maar liggen nog boven de door het ministerie gestelde signaleringswaarden, passend bij een financieel gezonde onderwijsorganisatie ter grootte van de gefuseerde stichting. De kengetallen liggen wel lager dan in de enkelvoudige meerjarenbegroting van KOE. Dit omdat de kengetallen van VCO enkelvoudig aanzienlijk lager zijn dan die van KOE.

De dalende ontwikkeling van de kengetallen verdient aandacht, met name de liquiditeit, maar vormen met de beschikbare kennis van nu geen belemmering om tot een fusie te komen. Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de financiële taakstelling die is begroot vanaf 2026 daadwerkelijk doorgevoerd moet worden om de gepresenteerde kengetallen te realiseren.

Algemene uitgangspunten

De algemene uitgangspunten die zijn gehanteerd bij het opstellen van de begrotingen van beide stichtingen zijn met elkaar vergeleken. Uitgezonderd de verschillen, zoals beschreven in de volgende paragraaf, zijn de algemene uitgangspunten vergelijkbaar.

Actuele stand van zaken en beheersmaatregelen

Zowel KOE als VCO hebben de kosten onder controle. Het grootste financiële knelpunt bij VCO zat in de formatie. Daar is hard op ingegrepen en inmiddels is de formatie in balans, waarmee de continuïteit (hoewel in de meest minimale variant), geborgd is.

Voor KOE geldt dat de formatie weliswaar op orde is, maar er ligt een forse taakstelling vanwege de afloop van meerdere subsidies.

Daarnaast is het streven om de komende jaren een positief exploitatieresultaat te boeken, teneinde de liquiditeit en weerstandsvermogen weer naar het gewenste niveau te verkrijgen. Nb. de nieuwe organisatie blijft wat betreft de kengetallen voldoen aan de signaleringswaarden van de overheid.

Aan te bevelen is om in dit kader te werken met een genormaliseerde kostenverdeling.

Uitgangspunt voor de nieuwe organisatie is focus leggen en houden bij haar primaire kerntaak: zorgen voor goed onderwijs.

We voorzien dat de komende jaren gericht zullen zijn op borgen van continuïteit met focus op kwaliteit van onderwijs en herstel financiële positie. Daarmee is de ruimte voor nieuw beleid beperkt.

Kosten van de fusie

Er zijn directe kosten verbonden aan de fusie, bijvoorbeeld de kosten van de procesbegeleiding en de notaris kosten. De kosten als gevolg van de fusie, zijn lastiger in te schatten. Zo zijn er transitiekosten v.w.b. de systemen en voorzieningen. We denken hierbij aan het leerlingvolgsysteem, de ICT-infrastructuur en de samenvoeging van de HR-systemen. De omvang van deze kosten schatten we op 250.000 euro.

Uitgangspunten t.b.v. vergelijkbaarheid begrotingen

In de afzonderlijke begrotingen van KOE en VCO zijn op een aantal onderwerpen andere uitgangspunten gehanteerd, die onderlinge vergelijkbaarheid lastig maken. Om een goede vergelijking te kunnen maken inclusief een doorkijk naar de toekomst zijn daarom in de gepresenteerde prognose een aantal aanpassingen gedaan, zie onderstaand.

		Aanpassingen in begroting
1.	<p>Taakstelling personeel</p> <p>Beide besturen verwachten in de komende jaren een daling van het aantal leerlingen en afloop van subsidies (NPO en Basisvaardigheden). In de begroting van VCO is vanaf 2026 een taakstelling in het personeel opgenomen in reactie op deze daling. Voor 2026 is deze taakstelling 655K (7,3 FTE), voor 2027 dan nog 168K (1,4FTE) en voor 2028 nog 487K (4,0FTE). In totaal over 3 jaar dus € 1.310K (12,7 FTE). Uitgangspunt hierbij is om een positieve exploitatie te behouden van 1% van de baten.</p> <p>KOE heeft geen taakstelling opgenomen in de begroting, maar begroot voor de komende jaren een oplopende negatieve exploitatie. Dit heeft een nadelig effect op de ontwikkeling van de financiële kengetallen van het gefuseerde bestuur. In de gezamenlijke prognose is daarom ook voor KOE vanaf 2026 een taakstelling opgenomen ter hoogte van de begrote negatieve exploitatie (minus het voordeel</p>	<p>Voor KOE taakstelling opgenomen voor de jaren 2026 t/m 2028 met als doel om elk jaar tot een budget neutrale begroting te komen (exclusief de inzet vanuit NPO-reserves in 2026 van € 500K en 2027 van 300K).</p> <p>Taakstelling KOE: 2026: 271K (2,9FTE) 2027: 603K (6,4FTE) 2028: 372K (4,0FTE)</p>

<p>beschreven bij punt 2), zodat de exploitatie van KOE op nihil uit komt (behoudens inzet vanuit NPO-reserves). Voor 2025 is dit niet gedaan, omdat het niet realistisch wordt geacht dit op zo'n korte termijn nog te kunnen realiseren.</p> <p>Hierbij moet opgemerkt worden dat de haalbaarheid van beide taakstellende opdrachten nog niet uitgebreid is onderzocht. VCO heeft een flexibele schil met inhuur op diverse functies, die tezamen met natuurlijk verloop naar verwachting groot genoeg is om de taakstelling op te kunnen vangen. Of dit op de juiste functies is moet nog nader worden onderzocht en is dus onzeker.</p> <p>Bij KOE moet nog worden onderzocht en besloten op welke gebieden de taakstelling wordt gerealiseerd. Wel is de verwachting dat dit door middel van natuurlijk verloop mogelijk is.</p>	<p>In totaal over 3 jaar dus € 1.246.000 (13,3FTE).</p> <p>Na de fusie betekent dit een totale taakstelling over een periode van 3 jaar van € 2.556K (26FTE)</p>
<p>2. Structurele subsidie basisvaardigheden Vanaf 2027 wordt er met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid structureel een bedrag van € 182 per leerling toegekend aan de scholen voor versterking van basisvaardigheden. In de begroting van KOE is nog geen rekening gehouden met deze structurele baten, in die van VCO wel.</p> <p>In de gezamenlijke prognose is daarom ook voor KOE deze subsidie meegenomen: 744K voor 2027 en 740K voor 2028. In de begroting van VCO was reeds 392K opgenomen voor 2027 (2028: 385K).</p> <p>Het is nog niet bekend of hier verplichtingen aan verbonden zijn die leiden tot extra kosten vanaf 2027. Er zijn geen extra kosten in het kader hiervan meegenomen in de prognose.</p>	<p>Aanvullend 744K subsidie in 2027 en 740K in 2028 opgenomen.</p>

Kansen en verwachte baten

Onderstaand zijn voor het gefuseerde bestuur kansen beschreven inclusief financiële voordelen hiervan, voor zover kwantificeerbaar.

	<i>Prognose</i>
<p>1. Bestuurskantoor Op het bestuurscentrum van VCO wordt een aantal functies tijdelijk ingevuld die in de gefuseerde organisatie komen te vervallen, namelijk de bestuurder, controller en adviseur P&O. Daarnaast zijn 2 secretariaatsfuncties komen te vervallen wegens ontslag op eigen verzoek (1,15 FTE).</p> <p>Besluitvorming over de topstructuur is nog niet definitief genomen en is voorwaardelijk om tot een definitieve inrichting van het bestuurskantoor te komen.</p>	<p>Mogelijk structureel voordeel loonkosten bestuurskantoor ten opzichte van de huidige begroting van 233K vanaf 2026. Voor 2025 kleiner voordeel, afhankelijk van fusiedatum. Voordeel is nog niet meegenomen in de cijfers.</p>

2.	<p>Huisvesting bestuurskantoor (huur MH Tromplaan) VCO huurt een kantoorruimte aan de M.H. Tromplaan, waar het bestuurskantoor is gehuisvest (3,45 FTE na fusiedatum). De huur kan per 31-12-2027 worden opgezegd. Hiermee wordt een structurele besparing van 56K gerealiseerd vanaf 2028.</p>	<p>Voordeel van 56K vanaf 2028 is nog niet meegenomen in de cijfers</p>
3.	<p>Overdracht de Zevenster naar de Paulus Er wordt nog beoordeeld of alle groepen van de Zevenster vanaf schooljaar 2025/2026 kunnen verhuizen naar de Paulus. Als dit lukt scheelt dit circa 47K aan huisvestingskosten per jaar. Wel vallen voor de Paulus hierdoor huurbaten van 35K weg, dus per saldo kan er een voordeel van 10K per jaar worden behaald. Mogelijk moeten er kosten worden gemaakt voor een naamswijziging, bijbehorend logo etc. Hiervoor is een ruwe schatting van 10K aan kosten opgenomen in 2025.</p>	<p>Voordeel van minimaal 10K vanaf schooljaar 2025/2026 niet meegenomen in de cijfers. Eenmalige kosten van circa 10K in 2025, niet meegenomen.</p>
4.	<p>Fusie Willem van Oranje en Jonge Helden Vooralsnog is de verwachting dat beide locaties bezet blijven en er dus geen besparing wordt gerealiseerd op huisvestingslasten. Gemeente is bezig met nieuwbouwplannen, effect hiervan nog niet in te schatten. Er zijn nu twee directeuren, voor in totaal 1,4 FTE. Dit kan naar verwachting terug naar 1 FTE voor de gefuseerde school. Verder verwachten we als gevolg van de fusie wel 237K minder baten per jaar, die in 2026 (voor 100%) en 2027 (voor 50%) worden gecompenseerd door fusiecompensatiemiddelen. Daarna moet de daling van de middelen worden opgevangen door benutten van efficiency voordelen (zoals gezamenlijke kleinere formatie benodigd t.o.v. beide scholen afzonderlijk). Financieel effect hiervan is nog niet in te schatten.</p>	<p>Besparing van 0,4FTE directie vanaf 2025/2026. Dit is 58K</p>
5.	<p>Scholenfusie Bredeschool Overdinkel en Pax Christi De Bredeschool Overdinkel (VCO) gaat fuseren met de Pax Christi (SKOLO) per 1 augustus 2025. De gefuseerde school gaat onderdeel uitmaken van SKOLO. Hierdoor vervallen zowel de baten als lasten van de Bredeschool. De bekostiging gaat vanaf die datum over naar SKOLO, inclusief fusiecompensatiemiddelen die worden verkregen. Hierop worden eventuele kosten voor VCO in mindering gebracht, zodat dit voor VCO resultaatneutraal gebeurt. Er is nog niet inzichtelijk of er een deel (en zo ja welk deel) van de personeelsleden mee gaat.</p>	<p>Geen effect meegenomen in de prognose (uitgaande dat deze school financieel neutraal opereerde)</p>

6.	<p>Efficiëntie overheadkosten administratie en accountantscontrole Zowel KOE als VCO zijn aangesloten bij het ObT voor wat betreft administratieve dienstverlening en personeelsadministratie. De kosten die zij hiervoor in rekening brengen zijn gebaseerd op het aantal leerlingen, het aantal BRIN-nummers en het aantal personeelsleden.</p> <p>Op termijn vervallen er wellicht 1-2 BRIN-nummers dus zou hier wat voordeel in kunnen ontstaan. Dit is nog dermate onzeker dat we hier geen rekening mee hebben gehouden in de prognose.</p> <p>Daarnaast hebben KOE en VCO allebei een eigen accountant. In totaal worden er circa 6 controles uitgevoerd (2x jaarrekeningcontrole, 2x controle WNT-verantwoording en 2x OAB subsidiecontrole). Vanaf fusiedatum zullen zij gezamenlijk één accountant hebben en halveert het aantal controles. De kosten voor de accountantscontrole zullen hierdoor ook aanzienlijk dalen (weliswaar niet tot 50% aangezien de omvang van het gefuseerde bestuur een stuk groter is dan de enkelvoudige besturen). KOE begroot 40K accountantskosten per jaar (VCO: 55.000 per jaar). Ervanuit gaande dat de accountant van KOE aanblijft en de kosten met zo'n 25% worden verhoogd n.a.v. de wijziging in omvang worden de totale kosten circa 50K per jaar, t.o.v. 95K nu. Uiteraard is dit een inschatting, uiteindelijke impact wordt pas duidelijk na ontvangst prijsvoorstel.</p>	<p>45K voordeel op de accountantskosten vanaf 2026. Niet meegenomen in de cijfers</p> <p>Voordeel efficiency administratiekantoor vooralsnog PM</p>
7.	<p>Samengaan van toezichthoudende organen Na fusiedatum is er één toezichthoudend orgaan (RvT) benodigd, alsook één GMR. De huidige kosten van de RvT bedragen 60K (KOE: 25K en VCO 35K) . Ervanuit uitgaande dat de (hogere) lasten van VCO gehandhaafd blijven voor de nieuwe RvT (nog afhankelijk van afspraken die nog niet bekend zijn) wordt hier een besparing van 25K op gerealiseerd.</p>	<p>25K voordeel op de vacatiegelden RvT vanaf 2026. Nog niet meegenomen in de cijfers</p>
8.	<p>Dienstencontracten Op overige contractuele diensten worden vooralsnog geen voordelen verwacht. Wel in de toekomst voordeel op de kosten van aanbestedingen te verwachten en wellicht wat "bulkvoordeel"</p>	<p>Geen voordelen meegenomen in de cijfers</p>

Gesignaleerde risico's en verwachte (extra) lasten

	Prognose
<p>1. Omvormen kleine scholentoeslag naar een dunbevolktheidstoeslag Voor scholen met minder dan 145 leerlingen ontvangen VCO en KOE een kleine scholentoeslag. Het ministerie van OCW heeft onlangs in een kamerbrief voorgesteld om de kleine</p>	<p>Financiële impact te onzeker om mee te</p>

<p>scholentoeslag om te vormen naar een dunbevolktheidstoelage. Hierdoor krijgen de kleine scholen in stedelijk gebied (waaronder waarschijnlijk Enschede) minder financiële middelen. De middelen die hieruit vrijkomen worden geïnvesteerd in de kleine scholen in dunbevolkte gebieden.</p> <p>Momenteel ontvangen KOE en VCO gezamenlijk 493K (KOE: 201K, VCO: 282K) aan kleine scholentoeslag voor scholen in Enschede. Mogelijk komt dit vanaf 2027 te vervallen. Echter KOE en VCO hebben ook scholen in dunbevolkte gebieden waarvoor mogelijk extra middelen vrijkomen. Het financieel effect hiervan is op dit moment niet in te schatten.</p> <p>Daarnaast zetten de Enschedese schoolbesturen i.s.m. gemeente Enschede in op een duurzaam scholenlandschap. Er is een doorkijk gemaakt van het scholenlandschap in de gemeente, die leidt tot een forse reductie van het aantal te kleine scholen. Dit zal echter nog wel enige tijd op zich laten wachten.</p>	<p>nemen in de prognose.</p> <p>Maximaal negatief effect van 493K vanaf 2027, te verminderen door tijdig samenvoegen scholen (bijvoorbeeld Helmerhoek)</p> <p>Dit risico wordt ook zonder fusie gelopen door beide besturen.</p>
<p>2. Investerings in MVA</p> <p>VCO is in 2022 overgegaan van een voorziening groot onderhoud naar het activeren van groot onderhoud. KOE is hier in 2024 op overgegaan. Dit betekent dat er geen jaarlijkse kosten voor een dotatie aan de voorziening meer ten laste van het resultaat komen, maar dat er wordt afgeschreven op geactiveerd groot onderhoud. Tevens is de vermogenspositie door de vrijval van de onderhoudsvoorziening bij beide stichtingen significant gestegen. Dit heeft een eenmalige verbetering van de kengetallen tot gevolg gehad.</p> <p>Op moment van overgaan op activeren is het geactiveerde onderhoud, en dus de afschrijvingslast, nihil. Naargelang er onderhoud geactiveerd wordt stijgen de afschrijvingslasten, totdat zij na verloop van jaren op een stabiel niveau komen. In die jaren van opbouw is het resultaat positiever dan wanneer de oude methode zou zijn gehandhaafd.</p> <p>De afschrijvingslasten zijn in die jaren ook geen weerspiegeling van het investeringsniveau van de stichting. De uitgaande kasstroom als gevolg van investeringen is hierdoor hoger dan het exploitatieresultaat. De liquiditeit ontwikkelt zich hierdoor negatiever dan de exploitatie.</p> <p>Advies vanuit het due diligence onderzoek is om een deel van het eigen vermogen aan te merken als bestemmingsreserve groot onderhoud, om in het eigen vermogen zichtbaar te maken welk deel hiervan moet worden aangehouden t.b.v. groot onderhoud. Daarnaast is het van belang om naast een jaarlijkse begroting ook een liquiditeitsprognose op te stellen om de impact op de liquiditeit te monitoren en sturen.</p>	<p>Er is een inschatting gemaakt van het resultaat indien de oude methode zou zijn gehandhaafd. Dit is het genormaliseerde resultaat dat vergelijkbaar is met de resultaten uit eerder boekjaren. Voor de eerste paar jaren is dit gemiddeld ongeveer 400K per jaar.</p>

<p>3.</p>	<p>Verzekering ziektevervang Zodra de fusie geëffectueerd wordt vervalt de aansluiting van VCO bij het vervangingsfonds (deze is gekoppeld aan het bestuur); dit heeft een negatieve impact op de begroting. De premie bedraagt 2,8% van het brutoloon (23,3K p/mnd begroot voor 2025). Ziektevervang vanaf de 15^e ziekte dag wordt bij VCO vergoed (vergoeding van 58,3K p/mnd begroot voor 2025). Voordeel van circa 35K per maand.</p> <p>Hierbij wordt wel opgemerkt dat deze post in de begroting een relatieve hoge mate van onzekerheid kent, aangezien e.e.a. sterk afhankelijk is van het feitelijke ziekteverzuim en vervanging die hierop plaatsvindt. Dit is lastig te voorspellen. Daarnaast is het onzeker of dit wegvalt, aangezien wellicht aansluiting van de gefuseerde stichting per fusiedatum mogelijk is.</p> <p>Advies om z.s.m. met vervangingsfonds in overleg te gaan om te analyseren of aansluiting bij het VF voor het gefuseerde bestuur financieel voordelig is. Vervolgens bepalen of, indien voordelig, het mogelijk is om per fusiedatum aan te melden of dat gewacht moet worden tot 2026.</p>	<p>Bij fusie op 1 juni nadelig effect van 245K in 2025, niet meegenomen in prognose.</p> <p>Voor de jaren erna geen effect meegenomen; is afhankelijk van besluit om wel/geen verzekering af te sluiten m.i.v. 2026.</p>
<p>4.</p>	<p>Mogelijke hogere inschaling directeuren Directeuren worden mogelijk hoger ingeschaald (van D12 naar D13). Deze wijziging wordt geëffectueerd met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2025. Voor KOE betekent dit 150K extra lasten vanaf 2025. Voor VCO zal dit naar verwachting uiteindelijk per jaar 90K extra kosten</p>	<p>Deze extra kosten zijn nog niet meegenomen in de cijfers, waren ook in de separate begrotingen nog niet meegeteld.</p>
<p>5.</p>	<p>Integratie digitale infrastructuur en digitale leeromgeving VCO heeft in 2024 een contract afgesloten met Cloudwise/Heutink inzake infrastructuur en digitale leeromgeving. KOE heeft dit ondergebracht bij de Rolf groep.</p> <p>Deze omgevingen moeten t.z.t. worden geïntegreerd. Het is nog onduidelijk hoe dit gaat gebeuren en daardoor niet mogelijk om een inschatting van de bijbehorende kosten te maken. Het contract met Heutink moet mogelijk afgekocht worden eind 2026. Er is nog onduidelijk of hier aan afkoopsom voor moet worden betaald en wat deze zou bedragen.</p>	<p>200K integratiekosten in 2026 (betreft een ruwe schatting, ervan uitgaande dat systemen in 2026 worden geïntegreerd).</p> <p>Beide zijn in de cijfers nog niet meegenomen</p>

In de volgende paragrafen van dit hoofdstuk wordt ingegaan op de niet-financiële baten en lasten van de gefuseerde stichting.

5.2 GEVOLGEN VOOR HET ONDERWIJS EN DE KWALITEIT

Ten behoeve van het deelonderzoek onderwijs en kwaliteit is gebruik gemaakt van beschikbare data. Zowel openbaar beschikbare data, alsook de meest recente halfjaarlijkse analyses uit de scholen. De scholen van KOE kenmerken zich door een diversiteit aan onderwijsconcepten. Deze ruimte om op schoolniveau keuzes te kunnen maken die passen bij de leerlingenpopulatie en de visie van de school op goed onderwijs wordt als zeer waardevol ervaren. Het toevoegen van de scholen van VCO aan het scholenbestand past goed in de diversiteit van scholenaanbod. De werkgroep Onderwijs en Kwaliteit heeft ervoor gekozen om hun rapportage te presenteren in de vorm van een powerpoint presentatie. We verwijzen hiervoor naar bijlage 2a. van dit beslisdocument/fusie-effectrapportage. Hetzelfde geldt voor de rapportage van het Steunpunt onderwijs ondersteuningsteam. Zie hiervoor bijlage 2b.

5.3 GEVOLGEN VOOR DE IDENTITEIT

De volgende waarden zijn richtinggevend voor de identiteit van de nieuwe organisatie:

1. *Iedereen is van waarde*

In een samenleving waar niet zelden mensen, en dus zeker ook leerlingen, worden beoordeeld op hun prestaties, stellen wij de mens achter de leerling centraal. Op onze scholen zien we zeker de waarde van kwalificatie en presteren: onze scholen zetten ook in op kwalificerende basisvaardigheden. Maar in ons onderwijs willen we naast deze nadruk ook de persoonsvormende opdracht van scholen centraal stellen.

De kern hiervan is dat iedereen, leerling, collega en ouder/verzorger, zich als mens gezien, veilig en gewaardeerd mag weten. We zien hen als geschapen naar het beeld van God en daarmee fundamenteel van waarde, als een 'gelukszoeker': we begeleiden hen in hun zoektocht naar levensgeluk. Dit betekent dat hun diverse talenten, levensovertuigingen en levenswijzen in liefde en veiligheid aandacht krijgen. Op onze scholen mag ieder erop vertrouwen dat die ruimte en nieuwsgierigheid er zijn. In de praktijk betekent dit met name dat de onderwijsprofessionals werk van maken van de ontwikkeling en groei van die talenten, levensovertuigingen en levenswijzen van hun leerlingen. In de komende drie jaar werken alle scholen hun visie op identiteit verder uit, vanzelfsprekend in nauwe samenspraak met de ouders en afgestemd met het onderwijsprogramma 'burgerschap'.

2. *Verbinding in verscheidenheid*

Elke school is een samenleving in het klein. Juist als scholen die zich laten inspireren door de katholieke en christelijke traditie voelen wij ons geroepen met leerlingen dit samen leven te oefenen en onderlinge verbinding in praktijk te brengen. In ons onderwijs maken we werk van ontmoeting en dialoog waarbij we ieders levensvisie en levenswijze als gelijkwaardig zien. Verschillen en overeenkomsten worden met respect verkend.

Ook betekent dit dat alle scholen een open beleid van toelating van leerlingen en benoeming van onderwijsprofessionals kennen. Je bent van harte welkom op onze scholen, wordt uitgenodigd jezelf als mens in te brengen in de ontmoeting en draagt bij aan onze waarden.

Leerlingen leren van perspectieven binnen de school en juist ook in de samenleving buiten de school over wat voor andere mensen van waarde is. De professionals hebben daarom kennis van diversiteit in de samenleving, kunnen vertrouwde en onbekende perspectieven vertalen naar de belevingswereld van leerlingen en dagen hen uit zich ertoe te verhouden.

Met dit ontmoetingsonderwijs dragen onze scholen uit overtuiging bij aan de burgerschapsopdracht: leerlingen leren in verdraagzaamheid en gelijkwaardigheid bij te dragen aan een democratische samenleving.

3. De wereld in school

Onze scholen zijn geen eilanden, maar vormen bruggen naar de wereld waarin de leerlingen leven. Zeker ook met het oog op de burgerschapsvorming van leerlingen maken we leerlingen bewust van maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen en leren we de kinderen hier medeverantwoordelijkheid voor te nemen en er aan bij te dragen. De onderwijsprofessionals doen dat met oog voor de ontwikkelingsfase van de leerling.

Elke school is daarmee ook een belangrijke plek in de wijk. Hier ontmoeten ouders/verzorgers elkaar, en leren leerlingen ook waardevolle activiteiten te ontwikkelen in die wijk.

4. Levensbeschouwelijke vorming

Elke school, elke groepsleerkracht maakt werk van de levensbeschouwelijke vorming van alle leerlingen, van welke levensbeschouwelijke achtergrond dan ook. Zij doen dit vanuit schooleigen en persoonlijke waarden en inspiratiebronnen en vanuit de, in dit document genoemde, kernwaarden van de samenwerkende stichtingen.

Het doel van de levensbeschouwelijke vorming van de leerlingen is, door dialoog en op een respectvolle, gelijkwaardige manier, het ontdekken van wie ze zelf zijn en hoe de ander in het leven staat. Daarvoor doen leerlingen, aan de deskundige hand van de groepsleerkracht, kennis op van verschillende bronnen, levensbeschouwelijke tradities en perspectieven (van anderen op school en die in de samenleving). De leerkrachten dagen hen door uitnodigende vragen uit zelf na te denken over levensthema's.

Voor de volledige rapportage van de werkgroep Identiteit verwijzen wij naar bijlage 3.

5.4 GEVOLGEN VOOR DE ARBEIDSVOORWAARDEN EN HET PERSONEELSBELEID

Op het gebied van personeel zien wij geen belemmering om bestuurlijk te fuseren. Door krachten te bundelen zien wij juist kansen en een effectieve meerwaarde. KOE is en blijft een aantrekkelijke werkgever, werkgelegenheid wordt behouden, onze medewerkers kunnen zich ontwikkelen door expertise op te bouwen, van elkaar te leren en kennis uit te wisselen. Ook biedt de fusie mogelijkheden voor mobiliteit, doorstroom en carrièreperspectieven. Zodoende bundelen we onze inzet tegen het lerarentekort door de aanpak van beide stichtingen samen te voegen en meerwaarde te creëren ten opzichte van de huidige situatie.

Een belangrijk gevolg van de bestuursoverdracht is dat alle personeelsleden een benoeming bij Stichting KOE krijgen, met behoud van hun huidige arbeidsvoorwaarden. Wettelijk is gegarandeerd dat de personeelsleden die op de overdrachtsdatum bij Stichting VCO Oost-Nederland in dienst zijn voor onbepaalde tijd, op basis van de Wpo mee overgaan, met behoud van hun rechtspositie (salaris(perspectief), werktijdfactor, diensttijd en pensioenaanspraken). Een fusie is geen grond voor beëindiging van het dienstverband. Wel kan het moment van fusie samenvallen met de afloop van tijdelijke dienstverbanden.

Wettelijk gezien betreft de fusie een 'overgang van onderneming', zoals beschreven in boek 7, artikel 663 van het Burgerlijk Wetboek. Aangezien alle rechten en plichten mee overgaan is er dus geen sprake van een nieuw dienstverband. Alleen de naam van de werkgever wijzigt. Alle personeelsleden van VCO ontvangen een nieuwe arbeidsovereenkomst met daarin dezelfde arbeidsvoorwaarden, maar dan vanuit naam van Stichting KOE. De oude akte van benoeming, met alle rechten en plichten behorende bij het dienstverband, wordt overgenomen door de nieuwe werkgever.

Daarnaast bestaan er tussen de twee besturen verschillen op het gebied van personeelsbeleid, maar er zijn meer overeenkomsten dan verschillen. Deze heeft de werkgroep Personeel & Organisatie op hoofdlijnen in kaart gebracht. Op onderwerpen waar er verschillen zijn, is KOE-beleid leidend.

VCO kent enkele functies die KOE niet kent. Het bestuur van KOE neemt deze functies en inschaling over. Omdat het om persoonsgebonden functies gaat, zullen deze niet worden toegevoegd aan het KOE-functieboek en worden uitgefaseerd.

Over de arbeidsvoorwaardelijke gevolgen van de bestuursoverdracht tussen KOE en VCO is 7 april 2025 decentraal georganiseerd overleg (DGO) gepleegd met de vakbonden op grond van het bepaalde in artikel 13.2, lid 5, sub a Cao-PO 2024-2025.

Voor de volledige rapportage van de werkgroep Personeel & Organisatie verwijzen wij naar bijlage 4a en 4b.

5.5 GEVOLGEN VOOR ICT

Voor de rapportage van de werkgroep ICT verwijzen wij u naar bijlage 5a en 5b.

HOOFDSTUK 6

EVALUATIE VAN DE FUSIE

Het samengaan van twee besturen in één bestuur, door middel van een bestuursoverdracht, moet altijd worden geëvalueerd. Overgaan naar de nieuwe situatie vraagt voor het bestuur, het toezicht, de directies, de medezeggenschap, het personeel op de scholen en op het bestuurskantoor om aanpassingsvermogen en tijd om te wennen aan de nieuwe structuren, cultuur, mensen, rollen, verantwoordelijkheden en taken. We gaan immers van twee organisaties naar één nieuwe. Dingen veranderen, mensen moeten wennen aan de nieuwe context. Daarom is het belangrijk om op vaste momenten te evalueren (PDCA): doen we (nog steeds) het goede en doen we wat we doen ook goed? Dat geldt voor een deel voor de gehele organisatie sterk: voor het CvB, de RvT, de (eventueel nieuw samengestelde) GMR en de medewerkers van het nieuw samengestelde bestuurskantoor het meest. Voor hen zijn de veranderingen het grootst, omdat zij in hun dagelijks werk de gevolgen van de besturenfusie en de daadwerkelijke integratie van twee afzonderlijke organisaties naar één nieuwe aan den lijve ondervinden. Op vooraf afgesproken tijden evalueren is wenselijk, omdat de behoefte aan veranderingen ook kan wijzigen. Zo kan het zijn dat de organisatie vlak na de fusiedatum een andere behoefte heeft dan wanneer al een tijdje in deze vorm wordt gewerkt. Dan is bijsturing nodig. Vandaar de noodzaak van een degelijke evaluatie.

Deze evaluatie zal voor het eerst één jaar na de fusiedatum plaatsvinden. Dus in het derde kwartaal van 2026. Het bestuur zal de evaluatie in de eerste helft van 2026 voorbereiden, in afstemming met de RvT en de GMR van de nieuwe organisatie. Het bestuur kan natuurlijk besluiten om, na deze eerste evaluatie, ook nog volgende evaluatiemomenten in te plannen om op basis hiervan bij te sturen. Of en wanneer deze plaatsvinden zal worden bepaald tijdens het eerste evaluatiemoment.

Zoals in hoofdstuk 1 verwoord, is het doel van de fusie dat de scholen van VCO worden ondergebracht in een organisatie die zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende ondersteuning aan de scholen kan bieden. Het ligt voor de hand dat deze doelstelling centraal staat in de evaluatie van de fusie.

Concrete vragen hierbij kunnen zijn:

- Geeft de gemiddelde schoolgrootte genoeg zekerheid voor de continuïteit van het scholenbestand? Zijn de scholen verzekerd in hun voortbestaan?
- Geven het beleid en de organisatie van KOE meer ondersteuning aan kwalitatief goed onderwijs en aan de ondersteuning en ontwikkeling van de scholen dan voorheen?
- Geven het beleid en de organisatie van KOE meer ondersteuning en ontwikkeling van de medewerkers dan voorheen? Is er sprake van professionalisering?

De evaluatie van de bestuurlijke fusie is voortdurend onderdeel van het kwaliteitssysteem van de nieuwe organisatie. Gedurende de periode van het toekomstig strategisch beleidsplan van de nieuwe (gefuseerde) organisatie, zal evaluatie als vanzelfsprekend een plek innemen in de cyclus. Alle geledingen in de nieuwe organisatie zullen betrokken worden in de totstandkoming van dat nieuwe strategisch plan.

HOOFDSTUK 7

ADVIES GEMEENTE

De gemeente Enschede is, na mondelinge aankondiging, per brief geïnformeerd over het voorgenomen besluit tot bestuursoverdracht. Conform de vereiste in artikel 64b, lid 2, sub j Wpo is aan de gemeente om advies gevraagd. Onderstaand het advies wat van de gemeente is ontvangen (...datum invullen...2025).

“Het college besluit positief te adviseren over de voorgenomen bestuursoverdracht van de scholen van Stichting VCO Oost-Nederland aan de Stichting Katholiek Onderwijs Enschede.

CONCEPT

HOOFDSTUK 8

INSTEMMING GMR's

Op grond van het bepaalde in artikel 64b, lid 1, sub b Wet op het primair onderwijs hebben de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden van Stichting VCO Oost-Nederland en van Stichting Katholiek Onderwijs Enschede schriftelijk verklaard hun instemming te verlenen aan de besturenfusie casu quo bestuursoverdracht per (...datum invullen...2025).

CONCEPT